

Rapport 2012:71

Tosteberga 28:4

Trolle-Ljungby socken, Kristianstad kommun

Arkeologisk förundersökning 2012

Ing-Marie Nilsson

Rapport 2012:71

Tosteberga 28:4

Trolle-Ljungby socken, Kristianstad kommun

Arkeologisk förundersökning 2012

Ing-Marie Nilsson

**sydsvensk
arkeologi**

Fornlämningsnr: 44
Tosteberga 28:4, Trolle-Ljungby socken
Kristianstads kommun
Skåne län

Sydsvensk Arkeologi AB

Kristianstad

Box 134

291 22 Kristianstad

Telefon (Regionmuseets växel): 044-13 58 00

Malmö

Erlandsrovägen 5

218 45 Vintrie

www.sydsvenskarkeologi.se

© 2012 Sydsvensk Arkeologi AB

Rapport 2012:71

Omslag: Schaktningsarbeten på Tosteberga bytomt. Foto: Ing-Marie Nilsson.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, Gävle.

Innehåll

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund	5
Topografi och fornlämningsituation	5
Metod	6
Undersökningen	6
Slutsatser och antikvarisk syntes	7
Referenser	8
Administrativa uppgifter	9
Bilaga 1. Undersökningsområdets läge	11
Bilaga 2. Plan över schaktet	12
Bilaga 3. Fyndlista	13

Fig. 1. Tostebergas läge i Kristianstads kommun.

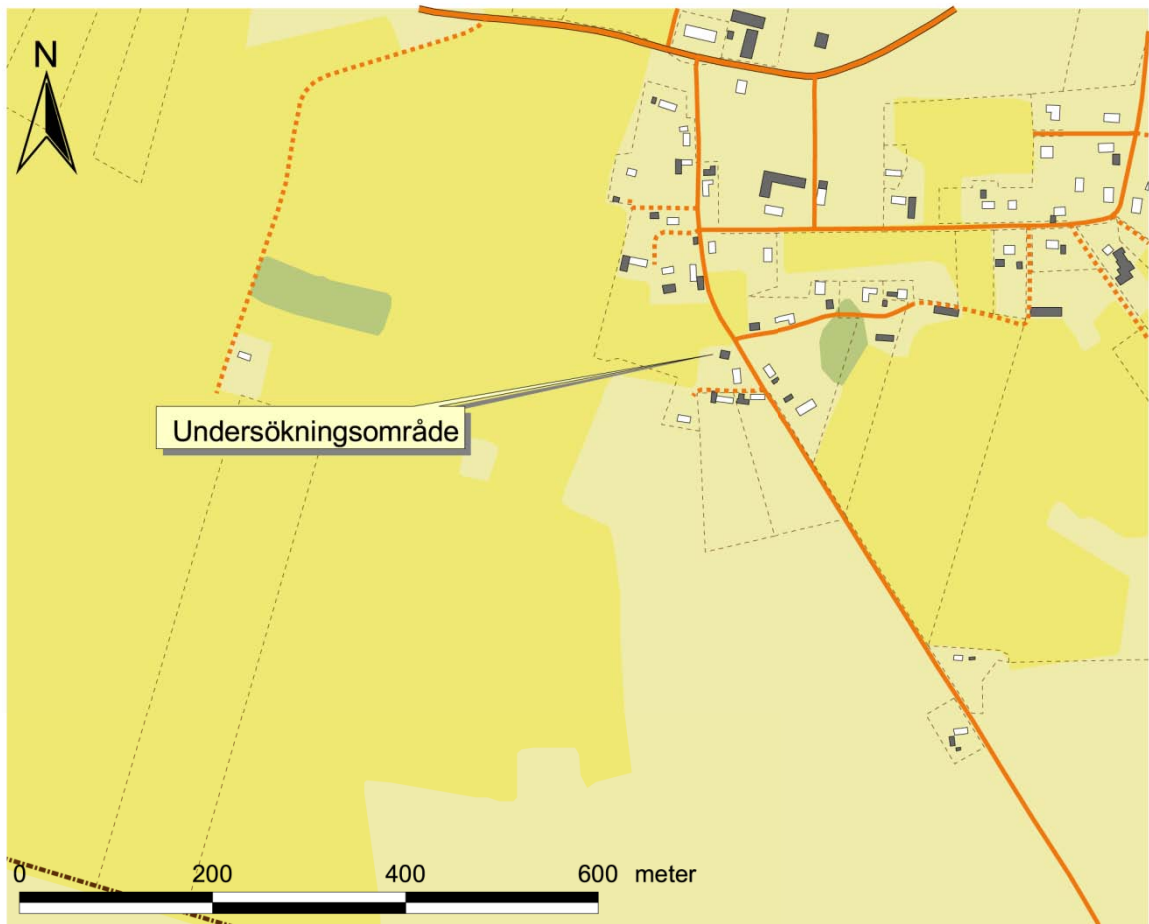

Fig. 2. Undersökningsområdets läge i Tosteberga by (utdrag ur fastighetskartan).

Sammanfattning

Sydsvensk Arkeologi AB har utfört en arkeologisk förundersökning på Tosteberga gamla bytomt. Arbetena föranleddes av Kristianstads kommuns planer på att anlägga en kommunal återvinningsstation på fastigheten Tosteberga 28:4. Vid undersökningen framkom två gropar, den ena möjligen förhistorisk medan den andra troligen är recent.

Inledning

Anläggandet av den kommunala återvinningsstationen innebar att vissa markingrepp behövde göras inom området för fornlämningen Trolle-Ljungby RAÄ 44, Tosteberga gamla bytomt. Kristianstads kommun, C4 Teknik, ansökte därför om tillstånd för detta hos Länsstyrelsen i Skåne län. Länsstyrelsen beslutade då att markingreppen skulle ske i förbindelse med en arkeologisk förundersökning i form av en schaktningsövervakning (Lst. Dnr. 431-20418-12. Beslut 2012-09-20). Förundersökningen genomfördes 2012-11-06 av arkeolog Ing-Marie Nilsson från Sydsvensk Arkeologi AB.

Bakgrund

Återvinningsstationen skulle anläggas strax väster om en befintlig byggnad inom fastigheten, och byggnadsarbetet krävde att ca 0,4 m av det befintliga matjordslagret banades av. Syftet med den arkeologiska förundersökningen var att avgöra huruvida det fanns några kulturhistoriska lämningar inom förundersökningsområdet, antingen sammanhörande med den äldre bytomten eller från förhistorisk tid.

Topografi och fornlämnings-situation

Tosteberga ligger en knapp kilometer från Östersjökusten. Kring Tosteberga finns flera registrerade boplatser, ett möjligt flatmarksgravfält och en undersökt stensättning (Björk 2010:7). Omedelbart norr om undersökningsområdet ligger fornlämning 41 i Trolle-Ljungby socken, en stenåldersboplats. År 2010 gjordes en arkeologisk undersökning inom fastigheten Tosteberga 2:49, vilken föregicks av en arkeologisk förundersökning 2008. Denna fastighet ligger ca 100 m norr om det aktuella förundersökningsområdet. Vid undersökningarna 2008 och 2010 framkom fynd och anläggningar från perioderna stenålder och senmedeltid-nyare tid (Björk 2008; 2010).

Fastigheten Tosteberga 28:4 ligger i den sydligaste delen av fornlämning Trolle-Ljungby 44, Tosteberga gamla bytomt. En-

ligt en skifteskarta från 1810 befinner sig det aktuella undersökningsområdet utanför själva den bebyggda bykärnan (uppgifter från Lantmäteriet, Historiska kartor, jfr. fig. 3).

Fig.3. Överlägg av undersökningsområdet ovanpå en skifteskarta från 1810. Området ligger utanför det område som var bebyggt i början av 1800-talet.

Metod

Förundersökningen genomfördes som en schaktningsövervakning där personal från Sydsvensk Arkeologi AB fortlöpande följde schaktningsarbetena och dokumenterade de lämningar som framkom. Huvuddelen av schaktningsarbetena genomfördes med maskin, men eventuella anläggningar rensades fram med spade och grävsked samt dokumenterades. Dokumentation bestod av uppmätning med GPS, digitala fotografier samt en ritning i skala 1:20.

Undersökningen

Undersökningsområdet bestod av ett sammanlagt 170 m² stort område väster om den befintliga byggnaden (se bilaga 1). Av denna yta övervakades schaktingen av ca 100 m² av antikvarisk personal. Detta bedömdes vara tillfyllest, då det material som berördes av markingreppen visade ytterst svaga tecken på kulturpåverkan.

Inom området fanns det flera större stenar (se schaktplan, bilaga 2). Schaktdjupet var över större delen av ytan ca 0,4 m.

De enda anläggningar som framkom vid undersökningen var två gropar. Den mindre gropen (A 209) hade en fyllning av brungrå, melerad sand, och innehöll småsten och små mängder obränd lera. I gropen framkom även ett flintavslag.

Den större gropen (A 222) var sannolikt recent, och innehöll gödselbemängd matjord och ett flertal större stenar. Den grävdes till ett djup av 0,6 m.

Slutsatser och antikvarisk syntes

Med anledning av anläggandet av en kommunal återvinningsstation har vissa markingrepp gjorts inom området för fornlämningen Trolle-Ljungby RAÄ 44, Tosteberga gamla bytomt. Fastigheten Tosteberga 28:4, ligger i den sydligaste delen av fornlämningsområdet, och vid den arkeologiska undersökningen kunde endast sparsamma spår av kulturpåverkan påvisas. Två gropar framkom: den ena var förmodligen från stenåldern, medan den andra troligen är recent.

Referenser

Fornminnesregistret FMIS, Riksantikvarieämbetet. Digital resurs: <http://www.fmis.raa.se>

Lantmäteriet, Historiska kartor. Digital resurs:

<http://historiskakartor.lantmateriet.se/arken/s/search.html>

Björk, T. 2008. *Kulturlager i Tosteberga by. Arkeologisk förundersökning, 2008*. Regionmuseet Kristianstad/ Landsantikvarien i Skåne Rapport 2008:67.

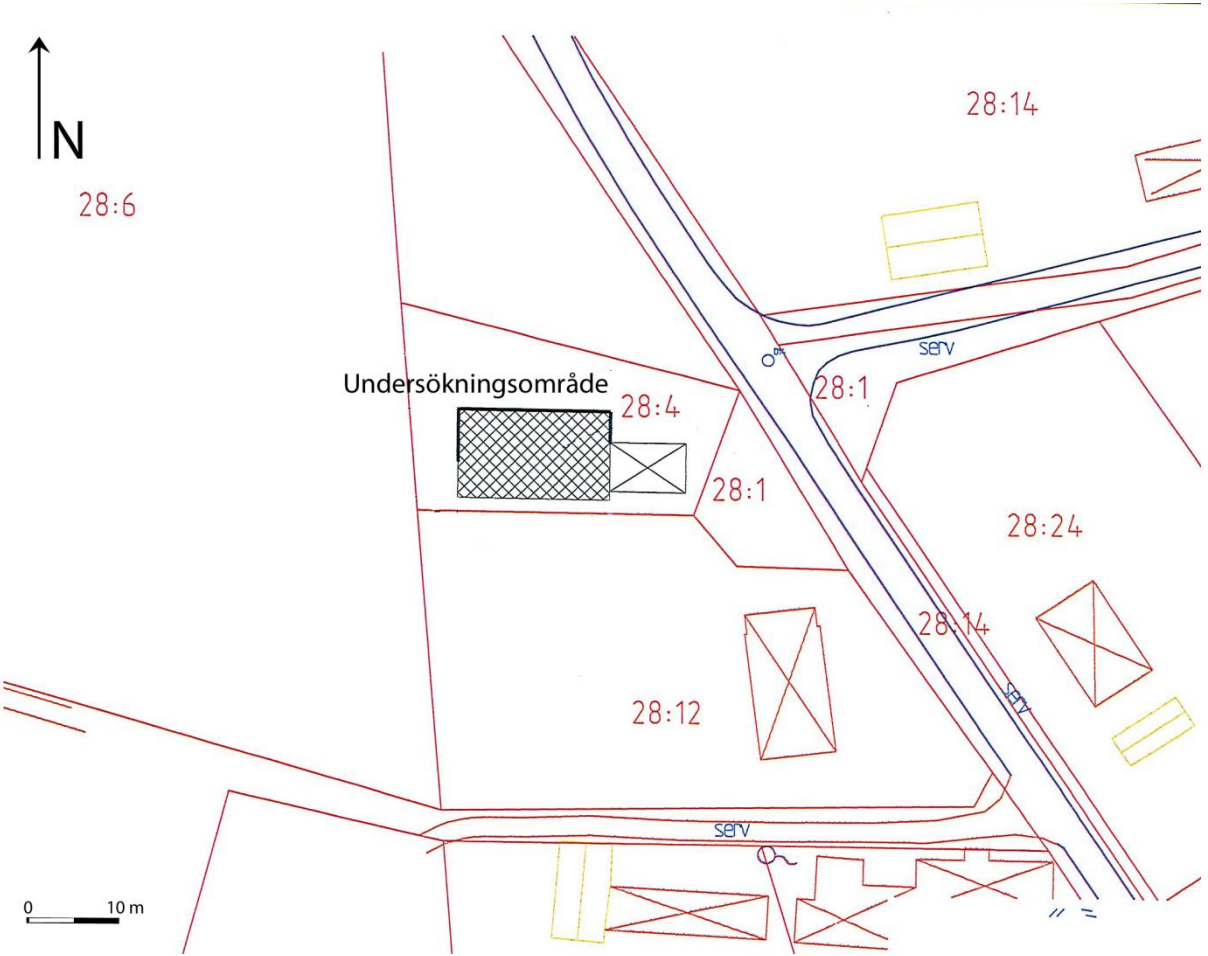
Björk, T. 2010. *Tosteberga 2:49, Trolle-Ljungby socken. Arkeologisk undersökning 2010*. Sydsvensk Arkeologi Rapport 2010:17.

Administrativa uppgifter

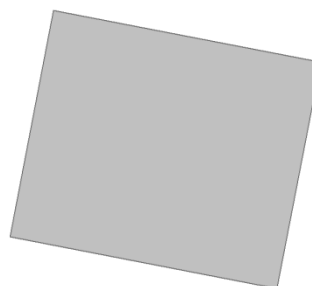
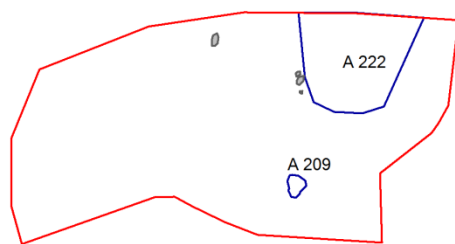
Sydsvensk Arkeologi AB dnr:	SA 120068
Länsstyrelsen i Skåne dnr:	431-20418-12
Datum för beslut:	2012-09-20
Projektnummer:	120068
Län:	Skåne
Kommun:	Kristianstad
Socken:	Trolle-Ljungby
Fastighet:	Tosteberga 28:4
Läge:	Ekonomiska kartan, blad 3E 1c
Koordinatsystem:	SWEREF 99
X koordinat:	N 6207088
Y koordinat:	E 464793
Höjdsystem:	M.ö.h.
M ö.h.	4-5 m.ö.h
Fältarbetstid:	5 tim
Antal arbetsdagar:	1
Exploateringsyta:	170 m ²
Undersökt yta:	100 m ²
Platschef:	Ing-Marie Nilsson
Personal:	Ing-Marie Nilsson
Uppdragsgivare:	Kristianstads kommun, C4-teknik
Tidigare undersökningar:	2008, 2010
Fynd:	LUHM 32206:1-3.
Dokumentationsmaterial:	Intrasisprojekt SA_120068, digitala fotografier och ritning, Regionmuseet Kristianstads arkiv.
Kostnader:	15 447 kr (exkl. moms)

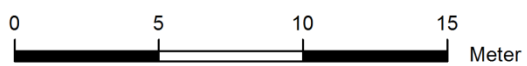
Bilaga 1. Undersökningsområdets läge

Bilaga 2. Plan över schaktet

1:200

Bilaga 3. Fyndlista

Fyndnr	Material	Sakord	Vikt (g)	Antal	Fragm.grad	Del	Typ	Kontext	Datering
32206:1	Flinta	avslag	10	1	hel			A 209	Stenålder
32206:2	Keramik	kärl	10	1	fragment	buk	Y. rödg.	Lösfynd	Historisk tid
32206:3	Keramik	kärl	18	1	fragment	buk	Y. rödg.	Lösfynd	Historisk tid

Sydsvensk Arkeologi AB

Rapporter 2012

1. Fastigheten Kristianstad 4:4, Kristianstad stad, FU 2011, Christer Carlsson
2. Innerstaden 1:14 – Södergatan, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2011, Ingrid Gustin
3. Skanörs kyrka och kyrkogård, Skanör med Falsterbo socken, Vellinge kommun, FU 2004 och 2005, Lars Salminen & Ingrid Gustin
4. Stallbyggnad vid Ugerups säteri, Köpinge socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
5. Invändiga arbeten i Vä kyrka, Vä socken, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
6. Husbyggnation inom fastigheten 61:113, Gualöv socken, Bromölla kommun, SU 2011, Christer Carlsson
7. Öllsjö 67:1, Skepparslöv socken, Kristianstad kommun, AU 2011, Ylva Wickberg
8. Skanör 40:12, Vellinge kn, FU 2011, Per Sarnäs
9. Provgropar inom Kristianstad 4.4, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2011, Christer Carlsson
10. Vintrie Park – område C1. Fastighet Vintrie 20:1, Bunkeflo socken, Malmö kommun, FU 2011. Kristian Brink
11. Fastigheten Kristian IV, Rådhuset, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, SU 2011, Christer Carlsson
12. VA-ledningar i Järnväggsgatan m.fl., Ängelholm, Ängelholms kommun, FU 2011, Jan Kockum
13. Sankt Gertrud 4, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun, FU 2012, Per Sarnäs
14. Kabeldragning vid Östra Centrum, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
15. Borgeby 16:8. Ny maskinhall 2011, Lomma kommun, FU&SU 2010-2011, Lars Salminen
16. Rördragning inom Kristianstad 93:1, Kristianstad stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
17. Tygelsjö 76:1. Tygelsjö socken, Malmö kommun. FU 2011, Joakim Frejd
18. Kvarteret Minerva 24, Helsingborgs stad, Helsingborgs kommun. FU, schaktövervakning, 2012. Thomas Linderoth
19. Dösemarken – Limhamn 155:501, Malmö 126 & 129, Hyllie sn, Malmö Stad, Skåne, SU 2010. Åsa Berggren & Kristian Brink
20. Degeberga 26:3, Degeberga socken, Skåne, SU 2011. Tony Björk & Ylva Wickberg
21. Fjärrvärme i Vallgatan, Gamla Skeppsbron och Snidaregatan i Åhus, Åhus stad, Kristianstad kommun, FU 2012, Christer Carlsson
22. Husie 172:123, Husie socken, Malmö kommun. SU 2011. Joakim Frejd.
23. Stävie kyrkogård, Stävie socken, Kävlinge kommun. FU 2009. Therese Ohlsson.
24. Stjärnan 1, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2011. Therese Ohlsson.
25. Uranienborg. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
26. Örja 1118, 11:1. Örja socken, Landskrona kommun. FU 2003. Lars Salminen och Therese Ohlsson.
27. Husvik. S:t Ibb socken, Landskrona kommun. FU 2003. Therese Ohlsson.
28. Yngsjö 295:2 m.fl. Åhus socken, Kristianstad kommun. AU 2012. Thomas Linderoth.
29. Limhamn 155:355 m.fl. Område 1, Bunkeflo 24:1, Hyllie socken, Malmö kommun. AU 2012. Kristian Brink.
30. Västra Klagstorp 56:1. Västra Klagstorps socken, Malmö kommun. FU 2012. Therese Ohlsson.
31. Byte av elanläggningar i Sövde kyrka. Arkeologisk förundersökning, schaktövervakning 2012. Fornlämning 65, Sövde socken, Sjöbo kommun. Thomas Linderoth.
32. Kv. Gamla staden 8:8, Mariakyrkan. Arkeologisk förundersökning, schaktningsövervakning 2012. Fornlämning RAÄ 42, Helsingborgs stad, Helsingborgs kommun. Thomas Linderoth.
33. Härlov 50-53, Kristianstad sn, Kristianstad kommun. SU 2010-2011. Ylva Wickberg.
34. Jörgen Kristoffersen 6, Kristianstad stad, Kristianstad kommun. FU 2012. Christer Carlsson.
35. Vattentornsvägen & Västra Boulevarden. Kristianstad stad, Kristianstad kommun. FU 2012. Christer Carlsson.
36. Kv. Möbelsnickaren 9. Åhus stad, Kristianstad kommun. FU 2011. Jan Kockum & Christer Carlsson.

37. Stora Hammar 6:30, 16:136 & 16:137. Stora Hammar sn, Vellinge kn. AU 2012. Per Sarnäs.
38. Kristianstad 4:4 och 4:18, Kristianstad stad, Kristianstad kommun. FU 2012. Ylva Wickberg.
39. Klagstorp 56:1, fornlämning nr 18, Västra Klagstorp socken, Malmö kommun. FU 2012. Thomas Linderoth.
40. Åsumtorp 54:30 m fl. Kristianstad sn, Kristianstad kn. FU 2011. Bertil Helgesson & Ylva Wickberg.
41. Köpinge 21:24 m.fl. Arkeologisk slutundersökning 2011 inom fornlämning Stora Köpinge 100, Stora Köpinge socken, Ystads kommun, Skåne län. Thomas Linderoth.
42. Magnus Stenbock 1. Fornlämning nr 20, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2012. Thomas Linderoth.
43. Ändring av minneslund vid Jonstorps kyrkogård, Jonstorps socken, Höganäs kommun. FU 2012. Thomas Linderoth.
44. Altona 21, Lybeck 10 och Innerstaden 1:14, fornlämning nr 20 i Malmö stad, Malmö kommun. FU 2012. Thomas Linderoth.
45. Vä 2:107. Fornlämning 269 & 271, Vä socken, Kristianstads kommun i Skåne län. Särskild undersökning 2010. Bertil Helgesson.
46. Bjäresjö kyrka. Bjäresjö socken, Ystad kommun. Arkeologisk förundersökning 2010. Ing-Marie Nilsson.
47. Kristianstad 4:4 och 4:10. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.
48. Soltofta 8. Arkeologisk utredning 2012, Husie socken, Malmö kommun, Skåne län. Karina Hammarstrand Dehman.
49. Västra Boulevarden, Kristianstad, Skåne. SU 2012. Tony Björk & Lena Nilsson.
50. Kviinge kyrka. Kviinge 47:1, Kviinge socken, fornlämning 16. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.
51. Fastigheten Ceres 1 i Ystad, Ystad stad, Ystads kommun. FU 2012. Lars Jönsson.
52. Innerstaden 1:14 – Lilla Torg, fornlämning 20, Malmö stad, FU 2011. Per Sarnäs.
53. Sankt Jörgen 7, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2012. Per Sarnäs.
54. Kungsparken, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kommun. FU 2010–2012. Per Sarnäs.
55. Håstads kyrka. Antikvarisk medverkan i samband med tillgänglighetsanpassning 2012. Ing-Marie Nilsson.
56. Svanen 3. Malmö stad, Malmö kommun. FU 2012. Therese Ohlsson.
57. Del av fastigheten Västra Alstad 11:5, Västra Alstad socken, Trelleborgs kommun. AU 2012. Joakim Frejd.
58. Fastigheten Bastionen 7, Kristianstad stad, Kristianstad kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.
59. Frans Suell 14. Malmö stad, Malmö kommun. FU 2012. Therese Ohlsson.
60. Hannas kyrkogård. Hannas socken. Simrishamns kommun. FU 2012. Therese Ohlsson.
61. Nosaby kyrkogård. Nosaby socken, Kristianstads kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.
62. Asmundtorp, Annelöv och Häljarp. Asmundtorps sn, Annelöv sn, Häljarp sn, Landskrona kommun. FU 2002-03. Therese Ohlsson.
63. Västra Hoby kyrka. Västra Hoby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.
64. Påfågeln 13 m.fl., Ängelholms sn, Ängelholms kn. FU 2012. Per Sarnäs.
65. Stångby kyrka. Stångby socken, Lunds kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.
66. Österslövs gamla prästgård. Österslövs socken, Kristianstads kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.
67. Stortorget, Södergatan. Malmö stad, Malmö kommun. FU 2012. Therese Ohlsson.
68. Grönegatan mellan Östra Promenaden och Österportsgatan, fornlämning 20, Malmö stad, Malmö kn. FU 2012. Per Sarnäs.
69. Innerstaden 1:14 – Uppsalakajen, Malmö stad, Malmö kn. FU 2011. Per Sarnäs.
70. Carl XI 12 i Åhus. Arkeologisk förundersökning 2011-2012. Jan Kockum & Ing-Marie Nilsson.
71. Tosteberga 28:4. Trolle-Ljungby socken, Kristianstad kommun. Arkeologisk förundersökning 2012. Ing-Marie Nilsson.

